

Eskişehir Milletvekili Abidin Potuoğlu'nun, Eskişehir Çifteler Çiftliği genel çevresi içinde işgal edilmiş yerler için ecrimisil aranması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (2/185)

2. III. 1951

Yüksek Başkanlığa

Çifteler Çiftliği arazisinin şagillerinden Vakıflar İdaresince istenmekte bulunan ecrimisillerin aranmaması hakkındaki kanun teklifim gerekçesi ile ilişik olarak sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Eskişehir Milletvekili
Abidin Potuoğlu

GEREKÇE

Eskişehir'de Çifteler Çiftliği çevresi içinde yerleştirilmiş bulunan 33 köy halkının işgal eyledikleri yerlerin, bedeli misillerinin alınarak, şagillerine temlik edilmesi ve bu işlerin ilgili dairelerce ikmalini takibeden üç aylık sürenin hitamından sonraya kadar ecrimisil aranılmaması 4941 sayılı Kanunun hükümleri iktizasındadır.

Bu çevre dahilindeki bâzı köylüler ise şahsi mazeretleri veyahut kuraklık hasebile mâruz kaldıkları maddi imkânsızlık yüzünden kanunun tâyin eylediği süre içinde temlik bedellerini vererek tapularını alamamışlardır.

Halbuki Vakıflar İdaresi bu gibiler hakkında, 2490 sayılı Kanunun 67 nci maddesinin sarılı hükmünü nazara almadan, idari yollardan ecrimisiller tahakkuk ettirerek cebren tahsile tevessül ve köylüyü tazyik eylemektedir.

Bir taraftan işgal ettiği toprağın bedeli mislini tedarik ve tediye âciz ve fuzuli şagil durumunda kalan köylü, diğer taraftan bu bedelin çok fevkinde ve her gün de mütemadiyen tezayüt ettirmekte olan büyük bir ecrimisil talebi karşısındadır.

Bu hal, 4941 sayılı Kanunun istihdaf eylediği müşfik gayenin tahakkukuna mâni olduğu gibi esasen dar ve mahdut bir geçim seviyesi içinde kıvranan müstahsil da içinden çıkılmaz ve gün geçtikçe ağırlaşan bir yükün altına sokmaktadır.

Bu sebeple, bu çiftlik dahilinde köy ve köylünün işgal ve intifaında bulunan topraklar için Vakıflar İdaresince tahakkuk ettirilmiş olup henüz tahsil olunamamış bulunan ecrimisillerin terkini zaruri bulunmaktadır.

Bu yerlerden dolayı şimdiye kadar ecrimisil olarak tahsil edilmiş bulunan paraların iadesi bit-tabi mevzubahis değildir.

Bu tasarının iktisabı kanuniyet eylediği tarihten itibaren 6 ay zarfında, mazeretsiz olarak işgal ve intifalarında bulundukları arazilerin bedellerini ödeyerek namlarına temlik ve tescillerini yaptırmıyan köylü ve köylerin, 4941 sayılı Kanunun yayımından itibaren, tahakkuk etmiş ve edecek ecrimisilleri ödemeye mecbur tutulmaları müzminleşen bu ihtilâfın hallini temini için zaruri görülmektedir.

Bu suretle bu çevre dahilinde yaşayan köylüler için ıstırap ve üzüntü kaynağı olan ve her gün biraz daha hoşnutsuzluk ve huzursuzluk yaratan bu işlerin bu suretle tasfiyesinin Yüksek Meclis düşüncelelerine de uygun olacağı mütalâasıyla işbu kanun teklifi hazırlanmıştır.

Senelerden beri müzmin bir hal alan ve halk ile Hükümeti birbirine karşı uğraştıran bu ihtilâfın önlenmesi için bağlı kanun teklifimin kabulünü Yüksek Kamutaydan dilerim.

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 2/185

Karar No. 43

11 . IV . 1951

Yüksek Başkanlığa

Eskişehir Milletvekili Abidin Potuoğlu'nun, Eskişehir Çifteler Çiftliği şagillerinden Vakıflar İdaresince istenmekte olan ecri misillerin aranmamasına dair kanun teklifi, teklif sahibi ile Maliye Bakanlığı temsilcisi ve vakıflar Genel Müdür vekili hazır oldukları halde görüşüldü.

Teklif sahibi; evkafa ait bulunduğu, hakem kararı ile taayyün eden Çifteler Çiftliği arazisinden bir miktarının uzun senelerden beri bu arazide yerleştirilen köylüler tarafından işgal edilip nizasız ve fâsilasız tasarruf edildiğini ve halen Evkaf İdaresince takdir olunan bedelle köylülerin işgalindeki araziye şagillerine satmakta olduğunu ve fakat tek taraflı olarak Evkaf İdaresince tâyin edilip şagillerden istenen icar bedelinin bu yerleri işgal edenleri hüsnü niyetle ve malın sahibi olduğu kanaatiyle tasarruf etmiş bulunmalarına göre istenen ecri mislin aranmaması yolundaki teklifinin kabul edilmesini istemiş.

Evkaf Umum Müdür vekili; Çifteler Çiftliği şagillerinden 4941 sayılı Kanuna göre temlik muamelelerini yaptırmıyan şahısların işgal ettikleri arazi ve arsaların satış muamelelerine tevessül edildiğini ve ecri misil aranmaması yolundaki teklifin tebliğ tarihinden itibaren bir sene zarfında ferağ alarak şagilden aranmaması yolundaki talebin şagillerin malî vaziyetleriyle uzun zamandan beri hüsnü niyetle bu yerleri tasarruf etmeleri bakımından yerinde olacağını bildirmiş ve Maliye Bakanlığı mümessili de bu

noktai nazara iştirak etmiştir.

Komisyonumuzca :

Eskişehir Çifteler çiftliği çevresi içinde yerleştirilmiş olan köylüler tarafından işgal edilip yıllardan beri nizasız ve fâsilasız olarak bunlar tarafından tasarruf edilen arazi ve arsalara şagillerinden evkaf idaresince veya kaza mercilerince takdir edilerek istenmekte olan ecri misillerin bu yerlerin satış muamelesine mütedair işlemleri evkaf idaresince izhar edilip kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren bir sene zarfında ferağ alanlardan aranmamasının uygun olacağına oy birliğiyle karar verildi.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Ko. Başkanı

Bu R. Sözcüsü

Rize

Zonguldak

I. Akçal

F. Açıksöz

Kâtip

Kırklareli

Zonguldak

S. Pekkip

F. Açıksöz

Malatya

Konya

E. Dovan

U. N. Yiğiter

Muş

Mardin

F. Kılıçlar

A. Kalav

Siird

Seyhan

M. D. Süalp

Z. Akçalı

İmzada bulunamadı

Sivas

Ş. Ecevit

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 2/185
Karar No. 90

28 . V . 1951

Yüksek Başkanlığa

Eskişehir Milletvekili Abidin Potuoğlu'nun, Eskişehir Çifteler Çiftliği genel çevresi içinde işgal edilmiş yerler için ecrimisil aranmaması hakkındaki kanun teklifi Maliye Komisyonu raporu ile birlikte Komisyonumuza havale olunmakla teklif sahibi ile Maliye Bakanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü temsilcileri hazır olduğu halde incelenip görüşüldü.

Teklif sahibi; 50 ilâ 75 seneden beri Hükümetçe buraya göçmen olarak yerleştirilmiş ve o zamandan beri bu yerlerin maliki gibi tasarruf etmekte bulunmuş olan köylülere, işgal ettikleri toprakların, Vakıflar İdaresince takdir edilmekte olan az bir bedelle satılmakta olduğunu ve iyi niyet sahibi olan bu vatandaşlardan idarenin ayrıca ve takdir ettiği satış bedelinin üç dört misli nispetinde ecrimisil aranmamasının hakkaniyet kaidelerine uygun olacağı mülâhazasıyla bu kanun teklifini vermiş olduğunu ifade etmiştir.

Maliye Komisyonu; Çifteler Çiftliği içinde yerleştirilmiş olan köylüler tarafından işgal edilip yıllardan beri nizasız ve fâsılasız olarak tasarruf edilen arazi ve arsalar şağillerinden, Evkaf İdaresince veya kaza mercilerine takdir edilerek istenmekte olan ecrimisillerin, bu yerlerin satış muamelesine mütedair işlemleri Evkaf İdaresince ihzar edilip kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren bir sene zarfında ferağ alanlardan aranmamasının uygun olacağına karar vermiştir.

Komisyonumuzda yapılan görüşmede; Çifteler Çiftliği diye anılan bu gayrimenkulün mazbut vâkıflardan olduğu ve bu gibi vâkıflar üzerinde Velâyet âmmesi bulunan Devletin bunları Vâkıflar Umum Müdürlüğü vasıtasıyla idare ettirdiği ve Vâkıflar İdaresinin bu gayrimenkullerin 2762 sayılı Vâkıflar Kanununun 13 ncu maddesine göre İdare Meclisinin kararını aldıktan sonra satmaya veya başka bir gayrimenkule değiştirmeye yetkisi bulunduğu gibi Devletin de

bu gayrimenkullerin gelirleri cümlesinden olan ecrimisilleri terkin etmek salâhiyetini haiz bulunduğu ve nitekim 4941 sayılı Kanunla bu yerlerin 1946 yılından evvelki bir zamana ait ecrimisillerinin aranmaması evvelce kabul edilmiş ve bu defa dahi Vâkıflar Genel Müdürlüğünün de bu af ve terkinini kabul etmiş olduğu ve esasen Medeni Kanun hükümlerine göre bu yerleri yirmi seneden fazla bir süre ile malik gibi nizasız ve fâsılasız tasarruf etmiş ve vergisini de vermiş bulunan şağillerin iyi niyetiyle vukubulan bu uzun tasarrufları müvacehesinde kendilerinden ecrimisil aramanın adalet ve nasafet kaidelerine aykırı düşeceği açıklanmış ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Maliye Komisyonunun hazırlamış olduğu birinci madde; çok yıllar evvel buraya yerleştirilip aralarında taksim edilerek o zamandan beri bu yerler üzerinde nizasız ve fâsılasız tasarrufta bulunan köylü vatandaşlarımızı ecrimisil vermekten muaf tutmak maksadını istihdaf ettiği için, sonradan vukubulmuş olması muhtemel bir işgali de aynı suretle muameleye tâbi tutmamak maksadiyle maddeye «4941 sayılı Kanunun şümulüne giren» kaydının ilâvesi uygun görülmüş ve esasen bu vaziyette bulunan 700 küsur köylüden pek az bir kısmının muamelesi tekemmül etmemiş olduğundan dolayı Vâkıflar İdaresince tebliğat yapılmamış olduğu ve işlerin bir an evvel intacı ile bu yerler şağillerinin bir an evvel tapularına sahip olmalarının muvafık olacağı mülâhazasıyla maddedeki birer yıllık sürelerin altışar aya indirilmesi suretiyle madde kabul edilmiştir.

Mezkr Komisyonun hazırladığı ikinci madde aynen, hükmü kalmamış olan 4941 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırıldığını bildiren hüküm üçüncü madde olarak komisyonumuz tarafından tasarıya ilâve edilmiş ve teklif sahibinin 4 ve 5 nci yürürlük maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
İstanbul
E. Adakan
Ankara
M. Bayramoğlu
Eskişehir
A. Potuoğlu

Sözcü
Çanakkale
E. Kalafat
Balıkesir
E. Budakoğlu
Hatay
C. S. Siren

İstanbul
A. H. Başar
Konya
R. Birand
Mardin
R. Erten
Seyhan
Dr. S. Barı
Trabzon
S. F. Kalaycıoğlu

Kastamonu
H. Türe
Konya
M. A. Ülgen
Tokad
S. Atanç

Kırklareli
Ş. Bakay
Malatya
M. S. Eti
Mardin
Dr. K. Türkoğlu
Trabzon
C. R. Eyüboğlu
Urfa
Dr. F. Ergin

ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ ABİDİN POTUOĞLU'NUN TEKLİFİ

Eskişehir'de vakıf çifteler çiftliği genel çevresi içinde işgal edilmiş yerler için ecrimisil aranmaması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Eskişehir'de vakıf çifteler çiftliği genel çevresi içinde işgal edilmiş yerler için şagillerinden ecrimisil aranmaz. Şimdiye kadar bu adla alınmış paralar geri verilmez. Tahakkuk ettirilmiş olanlar terkin edilir.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Eskişehir'de Vakıf Çifteler Çiftliği içinde işgal edilmiş yerler için ecrimisil aranmaması hakkında Kanun

MADDE 1. — Eskişehir'de Vakıf Çifteler Çiftliği genel çevresi içindeki tarlalarla mera, çayırılık, bağ ve bahçelerden ve köylerin içinde veya dışında yapılmış binaların arsalarından dolayı şagillerinden, bu yerleri kendilerine temlik için gerekli işlemden ilgili mercilere düşen kısımların tamamlandığı kendilerine bildirilenler bu kanunun yayımlandığı tarihten itibaren bir yıl içinde ferağ aldıkları takdirde ecrimisil aranmaz. Şimdiye kadar bu adla alınmış paralar geriye verilmez. Tahakkuk ettirilenler terkin edilir. Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak tebliğlerde bir yıllık süre tebliğ tarihinden başlar.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Eskişehir'de Vakıf Çifteler Çiftliği içinde işgal edilmiş yerler için ecrimisil aranmaması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Eskişehir'de Vakıf Çifteler Çiftliği genel çevresi içindeki tarlalarla mera, çayırılık, bağ ve bahçelerden ve köylerin içinde veya dışında yapılmış binaların arsalarından dolayı 4941 sayılı Kanunun şümulüne giren şagillerinden, bu yerleri kendilerine temlik için gerekli işlemden ilgili mercilere düşen kısımların tamamlandığı kendilerine bildirilenler bu kanunun yayımlandığı tarihten itibaren altı ay içinde ferağ aldıkları takdirde ecrimisil aranmaz. Şimdiye kadar bu adla alınmış paralar geriye verilmez. Tahakkuk ettirilenler terkin edilir. Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak tebliğlerde altı aylık süre tebliğ tarihinden başlar.

Teklif

MADDE 2. — İşgal ettikleri yerlerin temliki için gerekli işlemlerden ilgili mercilere düşen kısımların tamamlandığı kendilerine bildirildiği halde bu kanunun yayımlandığı tarihten itibaren mazeretsiz olarak 6 ay içinde ferağ almayanlar bu haktan istifade edemezler.

MADDE 3. — İşgal altında bulunan yerlerin ecrimisil alınmayan süreye ait arazi vergileri şagillerinden alınır.

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Mal. K.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı olan yerlerin ecrimisil alınmayan süreye ilişkin arazi vergileri bu yerleri işgal edenlerden alınır.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

B. K.

MADDE 2. — Maliye Komisyonunun ikinci maddesi ayniyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 13 . VI . 1951 tarihli ve 4941 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Teklif sahibinin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Teklif sahibinin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

